

dette ved et Par Bemærkninger, der gaae nærmere ind paa den foreliggende Sag.

For nuværende Lovgivning om Almueskolevæsenet paa Landet lægger til Grund, at ethvert Barn indtil en vis Alder skal modtage Undervisning; det er ikke sat som Hovedsagen, at det skal opnaae en vis Grad af Kundskab, men der er sat en Aldersgrænse. Der er meget stærkt holdt paa, at den almindelige Undervisning paa Landet skal modtages i Skolen selv, hvorfra der vel er gjort visse Undtagelser, idet man undertiden tillader, at Undervisning hjemme kan træde istedet for Undervisning i Skolen; men dette er kun tilladt i et meget indskrænket Omfang. Man finder nu, at der ved Gjennemførelsen af denne Skolepligt undertiden paalægges ubillige Byrder, og man har villet indskrænke disse Byrder; man har, vel især tænkende paa de fattige Forældre, der trænge til deres Børns Medhjælp, villet give dem en større Frihed, men man har ladet de øvrige Bestemmelser i det Hele staae hen, og man har navnlig ladet Hovedprincippet om en vis Alder, som den skolepligtige Alder, og Bestemmelserne angaaende den Maade, hvorpaa Skolegangen skal fremtvinges, bestaae uforandret. Man har ikke berørt det Punct, som jeg troer var den allerførste Del til Rettelse, idet man sagde: det er ikke Staten om at gjøre, at Børnene til en vis Tid skulle gaae i Skole; men at de skulle opnaae en vis Grad af Dplysning, og vi fritage dem altsaa, naar de godtgjøre, at de paa anden Maade have opnaaet denne Dplysning, for Skolen. Jeg seer ingen Bestræbelse efter at udvite Tilladelsen til Hjemmeundervisning eller Fritagelsen for Skolegang paa Grund af Opnaaelsen af en vis Kundskabsgrad. Man siger vel, at udviist Fliid og Fremgang skal fritage for Skolegang for en vis Tid; men man har ikke sat en bestemt Grad af Kundskab, der ved Enden af Skolegangen skal være tilstede. Man er gaaet ind paa et, som jeg troer, meget farligt og forstyrrende Forslag, idet man siger: Børnene skulle gaae i Skole som hidtil, der skeer ingen Indskrænkning i den almindelige Forpligtelse til at modtage Undervisningen i Skolen, men vi give dem halvårsvis en Præmie for Fliid og

Fremgang, der bestaaer i Fritagelse for Skolegang i det næste Halvaar; denne stykkevisse Fritagelse paa Grund af, hvad der er præsteret i det enkelte Halvaar, anseer jeg for overmaade forstyrrende. Der staaer jo i § 1, at ethvert Barn, der har aflagt Prøve paa god Fremgang efter sin Alder, kan i det paafølgende Halvaar fritages for Skolegang. Naar altsaa et Barn — maaskee i en Alder af 8—10 Aar — ved October Examen har aflagt Prøve paa god Fremgang, kan det fritages for Skolegang hele Vinteren — og Vinteren er som bekendt den vigtigste Tid paa Landet — men det skal da møde igjen i Skolen i April Maaned; Lovforslaget indeholder jo nemlig aldeles ikke Noget om, at BARNET, naar det kan godtgjøres, at det i Fritiden har gjort god Fremgang, fremdeles kan fritages for Skolen, men det skal efter Lovforslaget møde i Skolen igjen i det næste Halvaar, og altsaa gaae der hele Sommeren. Det vil være meget vanskeligt saaledes stykkevis at afgjøre, hvilken der er den rigtige og forholdsmaessige Grad af Kundskab, der kan fordres i dette Halvaar, for at Fritagelse kan finde Sted, og der vil derved opstaae den allerførste Vilkaarlighed og Forskjel, og jeg troer navnlig, at Skolepligten, der allerede nu bliver temmelig forskjelligt opfattet og kræves temmelig forskjelligt, derved vil blive overordentligt meget mere forskjellig i de forskjellige Egne af Landet. Jeg troer, at der derved er udtaalt Noget, der i høi Grad vil være skadeligt for en regelmæssig Skoleundervisning, idet man betegner det som Noget, man vil anvende som en Belønning, at Skolegangen skal kunne afbrydes i det næste Halvaar, og man op hæver den Regel, at det er Stadighed i Skolen, man skal stræbe efter, idet man saaledes tilsteder Fritagelse for Skolegang for en kort Periode af et halvt Aar som en Fliidsbelønning. Dette vil ogsaa paa mange Steder være ganske overordentlig besværende for Lærerne; thi det er let at indsee, at, da der blot er statureret en Fritagelse for Skolegang, men ikke nogen Control med de fritagne Børns Fremgang hjemme, medens de saaledes ere fritagne for Skolen, ville Mange af disse ved Begyndelsen af næste Halvaar, naar de igjen